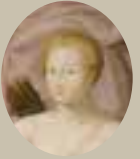

מדריך הביקור

ארמון שנונסו

דיאן מפואטייה (Diane de Poitiers) (1566 - 1499)
מלך צרפת הנרי השני העניק במתנה בשנת 1547 את ארמון שנונסו (Chenonceau) לדיאן דה פואטייה, המאהבת המלכותית האהובה עליו, שניחנה ביופי, אינטליגנציה וחוש עסקי... היא הקימה בארמון גנים מרהיבים ביופיים, בין המרשימים והמודרניים ביותר של תקופתה. היא גם צוותה להקים את הגשר המפורסם על נהר השר (Cher), והעניקה בכך לשנונסו את הארכיטקטורה יוצאת הדופן שלו, יחידה מסוגה בעולם.

קתרין דה מדיציס (Catherine de Médicis) (1589 - 1519)
קתרין דה מדיציס הייתה אלמנתו של המלך הנרי השני, ולאחר מותו היא הרחיקה את דיאן, יפתה עוד יותר את הגנים של הארמון, והמשיכה את עבודות הבנייה והארכיטקטורה. היא הקימה את הגלריה בת שתי הקומות, כדי לערוך במקום נשפים מפוארים. כשקתרין דה מדיציס עלתה לשלטון, היא ניהלה את הממלכה שלה מחדר העבודה הירוק (cabinet vert). היא הביאה לשנונסו את הפאר וההדר האיטלקיים והשתיתה את סמכותו של המלך הצעיר, בנה.

לואיז דה לורן (Louise de Lorraine) (1601 - 1553)
בשנת 1589, עם מותו של בעלה הנרי השלישי, לואיז דה לורן פרשה מהשטן ולבשה בגדי אבל לבנים, על פי מנהגי האבל המלכותי שהיו נהוגים אז. היא נשכחה במהרה, והתקשתה לשמור על אורח חיים של מלכה אלמנה. היא הקדישה את זמנה לקריאה, ליצירה ולתפילה. מותה ציין את סוף הנוכחות המלכותית בשנונסו.

ארמון שנונסו, ארמון הנשים

לואיז דופאן (Louise Dupin) (1799 - 1706)
במאה ה-18, לואיז דופאן, אשה מעודנת ובעלת טעם משובח, המייצגת היטב את תקופת ההארה, העניקה לארמון הדר מחודש. היא קיימה במקום "סלון" (מרכז למפגשים חברתיים ותרבותיים) מבריק, והקיפה את עצמה בטובי הסופרים, המשוררים, המדענים והפילוסופים של תקופתה, כמו מונטסקייה, וולטר או רוסו. לואיז דופאן התגייסה בכל מאודה להגן על ארמון שנונסו, והצילה אותו בזמן המהפכה הצרפתית.

מרגריט פלוז (Marguerite Pelouze) (1902 - 1836)
במאה ה-19, מרגריט פלוז, בת למעמד הבורגני - תעשייתי, החליטה בשנת 1864 להפוך את המונומנט הייחודי והפארק שלו לחלון הראווה של הטעם הראוותני שלה. היא השקיעה הון תועפות בשיפוץ המקום, בדומה למה שעשתה דיאן דה פואטייה לפניו. אך היא ירדה מנכסיה עקב הסתבכותה בפרשיה פוליטית אפלה. ארמון שנונסו נמכר, ולאחר מכן נמכר שוב ושוב, עד שנת 1913.

סימון מנייה (Simonne Menier) (1972 - 1881)
במהלך מלחמת העולם הראשונה, הרחק מהשוחות בשדה הקרב, גם ארמון שנונסו חווה את פצעי המלחמה. סימון מנייה, אחות בכירה, ניהלה בית חולים שהוקם בשתי הגלריות של הארמון. היא מימנה את עבודות השיפוץ ואת רכישת כל הציוד הנחוץ מכספי משפחתה (יצרני השוקולד מנייה). יותר מ-2000 פצועים טופלו שם, עד שנת 1918. מעשי הגבורה של סימון המשיכו גם במלחמת העולם השנייה, והיא הייתה ידועה בפעולות הריסוטנס שלה (התנגדות לנאצים) בין השנים 1939 - 1945.

היו אלה תומאס בוייה ורעייתו קתרין בריסונה שבנו את ארמון שנונסו על נהר השר במאה ה-16, ולשם כך הרסו את המצודה ואת הטחנה המבוצרת של משפחת Marques שהייתה במקום, מהם הם שימרו רק את מגדל השמירה: המגדל של Marques (Tour des Marques), אותו שיפצו על פי הטעם של תקופת הרנסאנס.
החצר הקדמית משחזרת את התבנית הארכיטקטונית של הארמון העתיק מימי הביניים, ומוקפת בחפירים. ליד המגדל, שרדה גם הבאר המעוטרת בדמויות של כימרה ונשר, הסמל של משפחת Marques.

כשמתקרבים לעבר הארמון, שנבנה על גבי עמודי הבסיס של תחנת הקמח המבוצרת העתיקה, מגלים דלת כניסה מונומנטלית. דלת זו, מתקופתו של המלך פרנסואה הראשון, עשויה מעץ מגולף וצבוע, ומוציגים עליה: מצד שמאל, סמל האצולה המשפחתי של תומאס בוייה, מימין, סמל האצולה המשפחתי של רעייתו, קתרין בריסונה - שבנו את שנונסו - ומעליהם דמות של סלמנדרה, המסמלת את המלך פרנסואה הראשון, והכתובת: "FRANCISCUS DEI GRATIA FRANCORUM REX - CLAUDIA FRANCORUM REGINA" ("פרנסואה, בחסד האל, מלך צרפת, וקלוד, מלכת צרפת").

החצר הקדמית ומגדל "מרקה" (LA TOUR DES MARQUES)

ניתן עדיין לקרוא על הקירות מצד ימין כשנכנסים כתובות באנגלית שהושארו שם על ידי השומרים הסקוטיים של המלכה מארי סטיוארט, ושתארו לשנת 1543: "זעמו של האדם אינו מקיים את צדקת האלוהים" ומשנת 1546 "אל תתנו לרוע להביס אותכם". על הקירות ניתן לראות ציורים בנושאים דתיים:

- של הצייר סאופראטו (Il Sassoferatto):
- הבתולה בצעיף הכחול
- של הצייר אלונזו קאנו (Alonso Cano): ישו מטיף לפרדיננד ואיזבל
- של ז'ובנה (Jouvenet): דורמייזיון
- הצייר סבסטיאנו דל פיומביו (Sebastiano del Piombo): קבורה
- מורילו (Murillo): סאנט אנטואן מפדובה
- האסכולה הצרפתית מהמאה ה-15: הבשורה.
- חדר התפילה (הקאפלה) ניצל במהלך המהפכה הצרפתית תודות לרעיון של בעלת המקום בתקופה ההיא, מאדאם דופאן, שהפכה אותו למחסן לבולי עץ, והצליחה על ידי כך להסתיר את אופיו הדתי.

LA CHAPELLE חדר התפילה

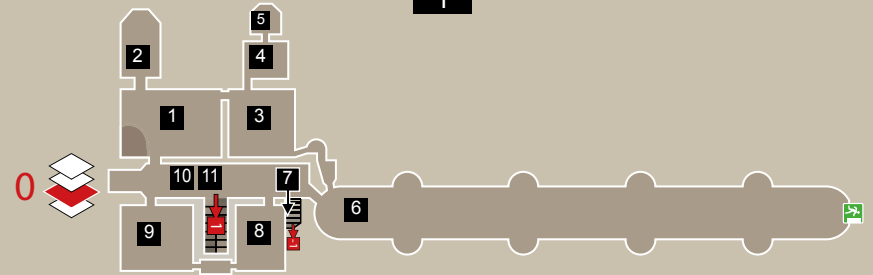
מאולם השומרים, נכנסים לחדר התפילה דרך דלת שמעליה ניצב פסל של מאריה הבתולה.

הלוחות של דלת זו עשויים מעץ אלון ומוצגים עליהם ישו הנוצרי ותומאס הקדוש, עם ציטוט של טקסט שמובא מהאוונגליון של ז'אן הקדוש: *"TUUM HUC - DNS MEUS ET DEUS ME"* (קרב את האצבע שלך הנה. אתה אדוני ואלוהי).

הויטראז'ים מהמאה ה-20 (שנת 1954) החליפו את החלונות המקוריים שנהרסו על ידי הפגזה בשנת 1944, והם יצירתו של רב-אמן הזכוכית מקס אינגרנד (Max Ingrand).

בכניסה מימין, ניתן לראות בתולה וילד משיש של קארארה, יצירתו של מינו דה פיאזולה (Mino da Fiesole).

הגלריה המלכותית שם ישבו המלכות במהלך המיסה, חולשת על מרכז הכנסייה, ונבנתה בשנת 1521. מימין למזבח, שידה מגולפת באבן בעבודת יד ומעוטרת באות האבירות המשפחתית של בויה.

על הקירות, סדרה של שטיחי קיר פלמיים מהמאה ה-16, המתארים סצנות מחיי הארמון, הצעת נישואין, מסע ציד.

תיבות האוצר הן גותיות ומתקופת הרנסאנס. במאה ה-16, הן הכילו את כלי הכסף, כלי האוכל ושטיחי הקיר עמם חצר המלך עברה ממעון אחד לשני.

על התקרה בעלת הקורות הבולטות, שזורות שתי אותיות "C", האות הראשונה של שמה של קתריין דה מדיצ'י. על הרצפה ניתן לראות שרידים של קרמיקה מהמאה ה-16.

בחדר זה התקבצו החיילים החמושים שתפקידם היה לשמור על משפחת המלוכה.

סמל הגבורה של תומא בויה מעטר את האח מהמאה ה-16.

על הדלת מעץ אלון (גם היא מתקופת הרנסאנס), ניתן לראות את הסמל המשפחתי של תומא בויה וקתריין בריסונה, מתחת לדמויות של הקדושים המגנים עליהם (סאנט קתריין וסאנט תומא).

"S'il vient à point, me souviendra"
כלומר: "אם אצליח לבנות את שנונו, יזכרו אותי".

LA SALLE DES GARDES אולם השומרים

מסביב לדלת שני ארונות איטלקיים מהמאה ה-16.
 על הקירות, **אוסף ציורים שהחשובים מביניהם הם:**
טינטורה (Tintoret): מלכת שבא ו- Portrait d'un doge
ג'ורדנס: בת הים השיכורה
גולזיוס (Golsius): שמשון והאריה
ריברה (Ribera): שלושה בישופים
ז'ובנה (Jouvenet): ישו מגרש את הסוחרים מבית המקדש
ספרנגר (Spranger): סצנה אלגורית צוירה על מתכת.
וורונה (Véronèse): חקר ראש של אשה
Poussin: הבריחה ממצרים (La Fuite en Egypte)
Van Dyck: אהבת הקוף (Amour au singe)

חדר העבודה של קתרין דה מדיצ'יס, שהפכה למלכת הממלכה עם מות בעלה, המלך הנרי השני. היא שלטה בצרפת מהחדר הזה.
 על **התקרה מהמאה ה-16** השמורה במצבה המקורי, ניתן להבחין בשתי אותיות "C" שזורות זו בזו- ראשי התיבות של שמה.
שטיחי הקיר מבריסל מהמאה ה-15 נקראים "à l'Aristoloche", וסגנונם הנו בו בזמן גותי ורנסאנס. שטיחי קיר אלה יוצאי דופן בצבעים הירוקים שלהם, שהפכו לנחלתם עם הזמן, וכן בנושאים המוצגים בהם, בהשראת גילוי אמריקה: פסיונים מפרו בצבע כסף, אננס, אורכידאות, רימונים, חיות וצמחים שלא היו מוכרים באירופה לפני שנת 1492.

CABINET VERT החדר הירוק

בשני שטיחי קיר פלמיים מהמאה ה-16 בעלי ממדים מרשימים במיוחד, ניתן לראות:
ניצחון הכוח, שעומד על כרכרה אליה רתומים שני אריות, ומסביבה דמויות מהתנ"ך. בשוליים העליונים, המשפט בלטינית אומר: "מי שאוהב מתנות שמימיות בכל ליבו לא נרתע מפעולות שהאדיקות מכתובה לו."
ניצחון הצדקה. עם סצנות מהתנ"ך מסביב, היא מחזיקה ביד אחת לב, וביד השנייה מראה את השמש. תרגום המשפט בלטינית הוא: "מי שמראה לב חזק בסכנות מקבל במוות גמול הישועה"
 משמאל לחלון: **ישו הנוצרי לאחר שלקחו לו את בגדיו** צויר על ידי ריבלטה (Ribalta), הנוצרי של ריברה (Ribera). מימין לאח: **הבתולה היולד** מאת מורילו (Murillo). מתחת לציור זה, בתוך ספריה סגורה, הארכיון של שנונסו, קיים עותק אחד שמוצג בחלון הראווה, בו ניתן לזהות את החתימות של תומא בוייה ושל דיאן דה פואטייה.

חדר זה היה חדרה של המאהבת המלכותית של המלך הנרי השני, דיאן דה פואטייה, לה הוא העניק במתנה את שנונסו. בשנת 1559, עם מותו של הנרי השני, שנהרג בנסיבות יוצאות דופן על ידי גבריאל מונטגומרי, מפקד יחידת השומרים הסקוטיים שלו במהלך תחרות ספורט, אלמנתו, המלכה קתרין דה מדיצ'יס, קיבלה מדיאן בחזרה את ארמון שנונסו, ונתנה לה במקומו את הארמון שומונט-סור-לואר (Chaumont-sur-Loire).
 על **גבי האח של ז'אן גוג'ון (Jean Goujon),** פסל צרפתי מאסכולת פונטייבלו, מתנוססים ראשי התיבות של הנרי השני וקתרין דה מדיצ'יס: האותיות H ו- C שזורות זו בזו, אך נראות גם כאילו הן יוצרות את האות D של דיאן דה פואטייה. שיפוץ האח נעשה תודות למאדאם פלזו.
מיטת האפיריון, הכורסאות של הנרי השני המכוסות בעור מקורדובה והשולחן המשופץ המקסים שנמצאים ליד המיטה הם בסגנון הרנסאנס.
פסל ברונזה יפהפה מהמאה ה-19 על נושא Diane d'Anet מנציח את זכרה של אהובת המלך. כדאי לשים לב על האח גם לפורטרט של קתרין דה מדיצ'יס שצויר על ידי **סובאג' (Sauvage).**

CHAMBRE DE DIANE DE POITIERS חדרה של דיאן דה פואטייה

בחדר הקטן ששימש לקטרין דה מדיצ'יס כחדר עבודה, היא הציבה את שולחן העבודה שלה. כאן מתגלה נוף עוצר נשימה על נהר השר, האי והגן של דיאן. התקרה המורכבת מריבועי עץ אלון **בננתה בשנת 1525** בסגנון איטלקי, עם פיתוחים קטנים תלולים, היא אחת מתקרות הריבועים הראשונות הידועות בצרפת. בתקרה נרשמו ראשי תיבות שמם של בוני הארמון : T.K.B. עבור תומא בוייר וקטרין בריסונה.

מעל הדלת :

- **ציור של Andrea del Sarto** : המשפחה הקדושה

משני צידה :

- **Bassano** : סצנות מחיי בנואה הקדוש

- **Le Corrège** : קדושה מעונה

- **Jouvenet** : הלידור

- **Poussin** : חטיפת הבה, חטיפת גנימד, גביעי

האלים, שנקראים להר האולימפוס.

LA LIBRAIRIE הספרייה

מהחדר של דיאן דה פואטייה, מגיעים לגלריה דרך מעבר קטן.

בשנת 1576, על פי התכנית של פיליברט דה ל'אורם, קטרין דה מדיצ'יס צוותה על ז'אן בולאנט לבנות גלריה על הגשר של דיאן דה פואטייה.

אורך הגלריה 60 מ', רחבה 6 מ', והיא מוארת על ידי 18 חלונות. רצפת הגלריה מרופצת במרצפות טופו (אבן גיר נקבובית מעמק הלואר) ואריחי צפחה, ובתקרה שלה קורות עץ חשופות, מה שהופך אותה לאולם נשפים מרהיב ומפואר. הגלריה נחנכה בשנת 1577 במהלך חגיגות שערכה קטרין דה מדיצ'יס לכבוד בנה, המלך הנרי השלישי.

בכל קצה של הגלריה יש מבני אח יפהפים **מתקופת הרנסאנס**, שאחד מהם הנו רק קישוט סביב הדלת הדרומית המובילה לגדה השמאלית של נהר השר.

LA GALERIE הגלריה

בתחילת המאה ה-19, הגלריה עוברה במדליונים שמקורם במוזיאון Augustins, עליהם חרוטות דמויות היסטוריות מפורסמות.

במהלך מלחמת העולם הראשונה, מסייה גאסטון מנייה, הבעלים של שונוסו, **הקים שם** בכספו האישי בית חולים שמחלקותיו השונות שכנו בכל אולמות הארמון.

במהלך מלחמת העולם השנייה, **נהר השר הווה קו הפרדה**. הכניסה לארמון הייתה אז באזור הכבוש (בגדה הימנית). בזכות הגלריה, שדלתה הדרומית הובילה אל הגדה השמאלית של הנהר, לוחמי הריזיסטאנס (המורדים בכיבוש הנאצי) הצליחו להבריח אנשים רבים לאזור החופשי. במהלך המלחמה, הוקם בסמוך לארמון מוצב גרמני שעמד היכון להרוס את שונוסו בכל רגע.

משני צידיה : **שלושה פורטרטים של גברים של Ravesteyn**, פורטרט עצמי של **אחד** של Van Dyck ואשה **עם צווארון** של Miervelt.
לידם, פורטרט גדול של **לור ויקטואר מנצ'ני (Laure Victoire Mancini)** מוצגת **כדיאן הציידת**. לור ויקטואר מנצ'ני הייתה אחייניתו של מאזארין, רעייתו של לואי השני, דוכס ואדום, דוכסית מרקר, והיא הייתה הבעלים של ארמון שמונסו במאה ה-17.
מסביב לחלון : **ארכימדס** של Zurbaran וכן **שני בישופים** (מתחילת המאה ה-17).
מימין לארובה, **היציצה 'שלוש הגרציות'** של Van Loo בה מצוירות העלמות מנסלה : הגברת דה שאטורו, גב' דה וינט'מיל, גב' דה מאיי, שלוש אחיות, שאחת אחרי השנייה היו המאהבות של המלך לואי ה-15.

SALON FRANÇOIS IER הסלון של המלך פרנסואה הראשון

באולם זה נמצא אחד ממבני **האח היפים ביותר מתקופת הרנסאנס**. על הכיסוי של האח, מתנוסס המשפט המפורסם של תומא בוויה : **"אם יושלם, יזכרו אותי"** - המזכיר את סמלי האבירות של משפחתו המופיעים מעל הדלת, מעוטרים בשתי דמויות של בנות-ים.
בין הרהיטים ניתן לראות שלושה מזנונים צרפתיים מהמאה ה-15, ארון **איטלקי מהמאה ה-16**, המשופץ בצדף ושנהב, ומגולף על ידי נוצה, מתנת נישואין שקיבלו המלך פרנסואה השני ומארי סטיוארט. על הקיר, פורטרט של דיאן דה **פואטייה כדיאן הציידת** שצויר על ידי Le Primatice, צייר מאסכולת פונטייבלו. התמונה צוירה בארמון שמונסו בשנת 1556; על המסגרת שלה מופיעים סמלי האצולה של דיאן דה פואטייה, דוכסית מחוז אטמפ (Etampes).

- **אזור אכסון המזון (garde-manger)** שהבטיח שיהיה תמיד מלאי מספיק של מצרכים
- **גשר שהוביל אל המטבח** בכל מובני המילה. שבעבריים מבסיס אחד לשני של הגשר, מבחינים בפלטפורמה, שליידה עגנו ספינות האספקה שהגיעו לארמון (על פי האגדה, המעגן כונה **המרחצאות של דיאן או מרחצאות המלכה**). המטבחים מתקופת הרנסאנס צוידו במהלך מלחמת העולם הראשונה בציוד מודרני לתקופה, חיוני לשם הפיכת הארמון לבית חולים.

מטבחי ארמון שמונסו נמצאים במרווח של בסיסי שני העמודים התומכים הענקיים הראשונים שניצבים על קרקעית נהר השר.

המשרד (L'office) הוא אולם נמוך המורכב משני קמרונות בעלי צלעות מצטלבות. האח מהמאה ה-16 הוא הגדול ביותר בארמון, ולצדו נמצא תנור לאפיית לחם. המשרד שימש בו זמנית :

- **כחדר האוכל לעובדי הארמון**, וקודם לכן לאצילים והגברים שהסתובבו סביב לואיז דה לורן.
- האיטליז שעל קירותיו נראים עדיין הווים עליהם נתלו גופות החיות שניצודו וקרשי החיתוך ששמשו להסרת עור והכנתן לבישול.

LES CUISINES המטבחים

מהאולם, דלת מעץ אלון מהמאה ה-16 מובילה אל חדר המדרגות. על הלוחות המגולפים של הדלת מוצגת סצנת החוק הקדמון (Ancienne Loi) מתחת לדמותה של אשה שעושה מכוסות, המחזיקה ספר ומקל של עולה לרגל) והחוק החדש (Loi Nouvelle), המתואר כאשה שפניה מכוסות, המחזיקה נוצה וגביע.

המדרגות המובילות לקומה הראשונה, הן יוצאות דופן, מכיוון שזהו אחד מגרמי המדרגות הישירים הראשונים- או בנויים כשיפוע על גבי שיפוע - שנבנו בצרפת על פי הבנייה שהייתה נהוגה באיטליה. מעל גרם המדרגות, מתמשכים קמרונות מצולעים שנחתכים בזווית ישרות, ונקודות המפגש של הצלעות מעוטרת בפיתוחים, והתיבות מעוטרת בדמויות אנושיות, פירות, ופרחים (בזמן המהפכה הצרפתית הרוסו בפטיש חלק מהמוטיבים הללו).

המדרגות הכפולות נחתכות על ידי משטח שיוצר אקסדרה עם מעקה ממנה ניתן לצפות בנהר השר. **מדליון עתיק ויפהפה** מעטר את תחילת מעלה המדרגות השני, בו מוצג ראש וחזה של אשה עם שיער פזור.

L'ESCALIER המדרגות

הפרוזדור בנוי כולו משורה של קמרונות מצולעים **שפסגותיהם מוסיים** זה מזה, ויוצרים קו שבור. הקימורים מעוטרים בעלים, בשושנים, ראשי מלאכים, כימרות וקרני שפע.

עיטורים אלה בוצעו בשנת 1515, והם מהווים אחת מהדוגמאות היפות ביותר של פיסול דקורטיבי של תקופת הרנסאנס הצרפתית הראשונה.

בכניסה מעל הדלתות, בתוך שתי נישות, נמצאים פסלים של הקדוש ז'אן בפטיסט (המגן הקדוש של ארמון שנוסו) ודמות של מדונה איטלקית על פי הטעם והסגנון של Luca Della Robbia. **שולחן הצייד** משיש איטלקי הוא מתקופת הרנסאנס.

מעל **דלת הכניסה**, ניתן לראות ויטראז' מודרני משנת 1954, שנעשה על ידי רב אמן הזכוכית מקס אינגרנד (Max Ingrand) בו מוצגת האגדה של סאנט הובר.

LE VESTIBULE הפרוזדור

בסלון ניתן לראות אוסף ציורים צרפתיים מהמאות ה-17 וה-18 :

Van Loo : פורטרט של המלך לואי ה-15

Nattier : הנסיכה מרורן

Netscher : דיוקן של Chamillard, שר של לואי ה-14 ודיוקן של גבר.

Jean Ranc : דיוקן של פיליפ החמישי, מלך ספרד, ונכד של לואי ה-14.

בנוסף, דיוקן גדול של סמואל ברנאר (Samuel Bernard), הבנקאי של לואי ה-14, שצויר על ידי **Mignard**.

סמואל ברנר היה עשיר מאד, והיה גם אביה של גברת דופאן, **שהדיוקן שלה**, שצויר על ידי **Nattier** מדגיש את החן והנחמיה שלה.

לאיז דופאן (1706 - 1799), שמשאה לאחד מאבותיה של ג'ורג' סאנד, הייתה הבעלים של ארמון שנוסו במאה ה-18. היא הגנה על האנציקלופדיסטים, וארחה בארמון את וולטר, רוסו, מונטסקייה, דידרו, דאלמבר, פונטנל, וברנרדאן דה סאן פייר. מאדאם דופאן נחנה ביופי, נדיבות ואינטליגנציה, והשכילה להגן על ארמון שנוסו מההרס של המהפכה הצרפתית.

SALON LOUIS XIV סאלון לואי ה-14

לזכר הביקור שערך בטירת שנוסו ב-14 ביולי 1650, לואי הארבעה עשר העניק לדודו סזאר, דוכס ונדום, את הפורטרט שלו שצויר על ידי האיסינית ריגו. הפורטרט ממוסגר במסגרת עץ שנבנתה על ידי לפוטר מארבעה חתיכות עץ ענקיות בשלימותן, והוא תלוי כיום בחדר זה. הרהיטים מכוסים בשטיחי הובוסון והשידה, מעשי ידיו של חרש העץ הידוע, בול.

האורובה מתקופת הרנסאנס מעוטרת בסלמנדרה וסמור, סמליהם של פרנסואה הראשון ואשתו קלוד.

על הכרכב, המקיף את התקרה בעלת הקורות החשופות, חקוקים ראשי התיבות של תומאס בוהייר (T.B.K.), ארכיטקט הטיירה.

על החומה המזרחית, צויר של ישו התינוק ויוחנן המטביל, מאת רובנס, שנקנה על ידי ז'וזף בונפרטה, אשר מונה על ידי אחיו, נפוליאון הראשון, לעמוד בראש כס ספרד.

שמו של החדר קרוי על שם שתי בנותיה ושלוש כלותיה של קטרינה דה מדיצ'י.

בנותיה:

מרגריט דה ולואה - המלכה מרגו (שנישאה למלך צרפת אנרי הרביעי), אליזבת דה ולואה, נסיכת צרפת (שנישאה למלך ספרד פיליפה השני). כלותיה: מארי סטיוארט (אשתו של פרנסואה השני), אליזבת מאוסטריה (אשתו של שארל התשיעי) ולואיז מלורן (אשתו של אנרי השלישי).

התקרה המקושטת בקישוטים משושים מהמאה השש עשרה נבנתה מלוחות תקרה של חדר הכניסה למגוריה של לואיז מלורן.

הארובה היא מתקופת הרנסנס.

הקירות מכוסים בשטיחי קיר מפלנדריה מהמאה ה-16 ומתארים את:

המצור על טרויה וחטיפת הלנה, את המשחקים בקולוסיאום והכתרת המלך דוד.

משמאל לאח, בחלק **משטיח קיר מהמאה ה-16** מובאת סצנה מחייו של שמשון הגיבור.

פריטי הריהוט הם מיטת אפיריון גדולה, שני מזנונים בסגנון גותי שעליהם ניצבים שני פסלים של ראש וחזה של נשים מעץ צבעוני מהמאה ה-15, וארגז נסיעות ממוסמר.

על הקירות:

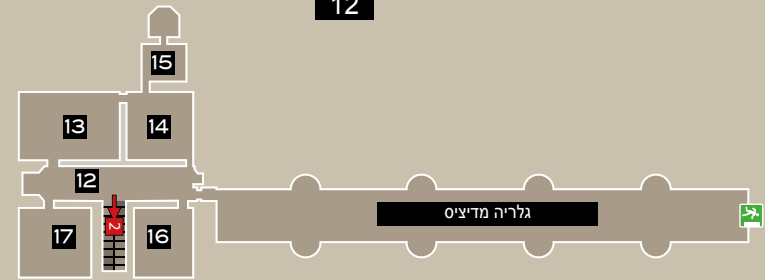
- **תמונה של Rubens**: הערצת שלושת האמגושים (L'Adoration des mages), שנרכשה ממלך ספרד,

פרט של היצירה שנמצאת במוזיאון פראדו.

- **Mignard**: דיוקן של הדוכסית מאולון (la duchesse d'Olonne).

- **האסכולה האיטלקית מהמאה ה-17**: אפולו אצל אדמטוס הארגונאוט.

CHAMBRE DES CINQ REINES חדר חמש המלכות

סדרת ששת שטיחי הקיר של אודמאר מהמאה ה-17, עליהם מוצגות **סצנות ציד** על פי ציורים של Van der Meulen.

מהכניסה עוברים למרפסת ממנה ניתן לראות את המגדל של מרקה ואת החצר הקדמית. החצר בנויה על פי תכנית השטח של המצודה מימי הביניים. הגן של דיאן דה פואטייה, עטור מרפסות, עליו שומר בניין ה-Chancellerie (בית ההנהלה). ממול, הגן של קת'רין דה מדיצ'י, אינטימי יותר, עם ברכת נוי במרכזו.

הכניסה לקומה הראשונה מרוצפת באריחי חרס קטנים עליהם חותמת של שושן צחור שנחצה על ידי חרב. בתקרה משובצות קורות עץ חשופות. מעל הדלתות, מדליוני שיש, עליהם מופיעות דמויות של קיסרים רומיים, שהובאו מאיטליה על ידי קת'רין דה מדיצ'י: גאלבה, קלאודיוס, גרמניקוס, ויטליוס ונרון.

VESTIBULE DE KATHERINE BRIÇONNET האולם של קת'רין בריסונה

בחדרה של קתרין דה מדיציס מתנוססת **תקרה מעץ עם מרובעים**, צבועים ומוזהבים. ניתן לקרוא בריבועים ראשי תיבות רבים. ניתן למצוא שם את סמלי האצולה של משפחת מדיציס ובמקום מרכזי שזורות זו בזו האותיות "C" ו-"H" המציינות את ראשי התיבות של קתרין והנרי השני. **הריבועים האחרים** מקושטים במוטיבים צמחיים מגולפים, המזכירים את התקרה של חדר העבודה הירוק. הרהיטים העשירים והמגולפים של החדר והמכלול הנדיר של **שטיחי הקיר הפלמיים**, מקורם במאה ה-16. בשטיחים אלה מוצג נושא תנ"כי- חייו של שמשון הגיבור.

CHAMBRE DE CATHERINE DE MÉDICIS חדרה של קתרין דה מדיציס

מחדרה של קתרין דה מדיציס ניתן לעבור לשתי דירות קטנות, שמהוות את לשכת המסמכים וההדפסים (cabinet d'estampes). בחדר הראשון ניתן להתפעל **מתקרה מרהיבה, מציור יפהפה ואח אלגנטית**, שמעידות על האופן בו קשטה את שוננו מאדאם דופאן במאה ה-18.

בחדר השני שנפתח אל נהר השר, התקרה והאח הם בסגנון הרנסאנס. בלשכה נמצא אוסף **שלם ומגוון של ציורים**, חריטות וחותרמות המציגים את השאטו בתקופותיו השונות. מהמסמך הראשון בו הופיעה תזכורת של הגשר, שמתוארך למאה ה-16 בתקופת דיאן דה פואטייה, ועד לציור האקוורל של הארכיטקטים מהמאה ה-19, בלשכת המסמכים וההדפסים ניתן להתחקות אחר כל השלבים המשמעותיים של בניית ארמון שוננו, השינויים והפרויקטים של הבעלים השונים, כולל הקמת הגנים.

CABINET D'ESTAMPES לשכת המסמכים וההדפסים

בגלריית מדיציס החדשה, שנמצאת בקומה הראשונה של המוזיאון, נחשף אוסף ייחודי של **ציורים, שטיחי קיר, רהיטים וחפצי אמנות**: "ארמון שוננו", ציור שמן של Pierre-Justin Ouvrié (1806-1879), **"נהר השר"** שטיחי **קיר מנוי** (Neuilly) (1883), **מדון בעל שני חלקים** מהתקופה הגבוהה, רהיטים מקוריים מארמון שוננו, "הונס של מדיציס" ... וזאת מבלי לשכוח את ה- Cabinet de Curiosités, חדר מקסים של **אטרקציות ודברים מוזרים**, וכן **מסמכים וארכיונים**, המאפשרים להעריך טוב יותר את שלבי הבנייה של הארמון ואת האירועים החשובים במהלך ההיסטוריה שלו. סיור זה מועשר גם על ידי הביוגרפיה, לאורך המאות, של שש נשים יוצאות דופן שלקחו תחת חסותן את גורלו של הארמון.

GALERIE MÉDICIS גלריה מדיציס

על הקירות פרושה סדרה של שלושה שטיחי קיר מבריסל, מהמאה ה-17. המחזור של סרס, המתאר את מיתוס התחלפות העונות: סרס, אלת הצמחייה, צריכה להשאיר מדי שנה את בתה, פרוסרפין, לשהות בגיהנום (בסתיו ובחורף), באולימפוס (בסוף הקיץ) והיא חוזרת אליה באביב, עם שפע הפריחה והתנובה. בשולים היפהפים, הטיפוסיים לסגנון בריסל, משולבים קישוטים של פירות ופרחים שיוצאים מתוך קרני שפע. מיטת האפיריון והרהיטים של חדר זה הם מתקופת הרנסאנס. משמאל לחלון: Murillo: דיוקן של יוסף הקדוש.

חדר זה מנציח את זכרו של סזאר, דוכס וונדום, בנו של המלך הנרי הרביעי וגבריאל ד'אסטררה, דודו של לואי ה-14, שהפך לבעליו של ארמון שנוסד בשנת 1624. כדאי לשים לב:

- **תקרה יפהפייה** עם קורות עץ חשופות שתומכת בכרכוב מעוטר בציורי תותחים.
- **האח מתקופת הרנסאנס** נצבע בצבעים ועוטר בזהב במאה ה-19 עם סמלי האצולה של תומא בויה.
- **מסגרת החלון** שפונה מערבה מורכבת מפסלי נשים שנראות כתומכות בחלון עשויים עץ, ומקורם במאה ה-17.

CHAMBRE DE CÉSAR DE VENDÔME חדרו של סזאר דה וונדום

חדר זה מוקדש לזכרה של גבריאל ד'אסטררה, המאהבת ואהבת חייו של המלך הנרי הרביעי, ואם בנו הלגיטימי סזאר דה ואנדום. התקרה בעלת קורות העץ החשופות, הרצפה, האח והרהיטים, הם כולם מתקופת הרנסאנס. בסמוך למיטת האפיריון, שטיחי הקיר הפלמיים מהמאה ה-16 נקראים **סצנות מחיי הארמון, האהבה**. על שלושת הקירות האחרים פרוש אוסף נדיר מאד

של שטיחי קיר מבריסל מהמאה ה-17 שמכונים: **החודשים של Lucas: יוני** (מזל סרטן, גז הכבשים), **יולי** (מזל אריה, ציד הנשרים), **אוגוסט** (מזל בתולה, תשלום לקוצרים). המודלים של ציורים אלה הם של Lucas de Leyde, חברו של הצייר Dürer. מעל הארון, ציור אנונימי מהמאה ה-16 בו מוצגת **ססיליה הקדושה**, הפטרונית של המוסיקאים. מעל הדלת, ציור של Ribalta: הילד והטלה.

CHAMBRE DE GABRIELLE D'ESTRÉES חדרה של גבריאל ד'אסטררה

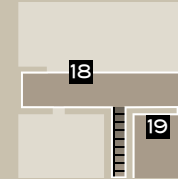
פסל גותי של ישו עם כתר הקוצים, הסצנה הדתית (פריט ממצב מהמאה ה-16) וכריות הכריעה לתפילה מדגישים כולם את האווירה האדוקה ונוכחות המוות בחדר זה. המיטה והרהיטים מקורם במאה ה-16. הנזירות ממסדר הקפוצ'ינים שלואיז חפצה לאסוף סביבה, בקומה השלישית של הארמון, הגיעו למנזר שלהן רק במאה ה-17.

CHAMBRE DE LOUISE DE LORRAINE חדרה של לואיז דה לורן

לאחר רצח בעלה המלך הנרי השלישי על ידי הנזיר ז'אק קלמאן ב-1 לאוגוסט 1589, לואיז דה לורן פרשה לארמון שנוסד והקדישה את חייה להתבדלות ותפילה. לואיז דה לורן הקיפה את עצמה במספר קטן של נאמנים, ולבשה תמיד לבן, צבע האבל המלכותי שהיה נהוג אז, וזכתה לכינוי "המלכה הלבנה".

סביב התקרה המקורית, ניתן היה לשחזר את חדרה. לואיז התקשטה בסימני אבל: נוצות או דורבנים (שמסמלים כאב), דמעות כסף, אתים של קברנים, חבלים של אלמנות, כתר מקוצים, ובאות היוונית לאמדה (L) ראשי התיבות של שמה, לואיז, עטורה באות היוונית אטה, (H) ראשי התיבות שמו של הנרי השלישי, שדיוקנו, שצויר על ידי François Clouet מתנוסס על המגדל הפינתי.

באולם זה נשמרו כמות שהם השיפוצים שבוצעו בו במאה ה-19, עבור מאדאם פלז, שהייתה אז בעלת הארמון, על ידי הארכיטקט רוגה (Roguet), תלמיד של ויולה לה דוק (Viollet le Duc).

שימו לב לשטיחי הקיר **מאודנארד מהמאה ה-16** המתארים את הקרב של Kosovo Polje (קרב Champ des Merles שנערך ב-15 ליוני 1389). התוצאות הבלתי וודאיות של קרב זה בו נלחמו הנסיכים הנוצרים מהבלקן באימפריה העות'מנית הסתיים בהסכם שלום בין מלכת סרביה, מיליקה, והסולטן בייאזיד הראשון.

משני צידי שטיחי הקיר, שתי יצירות של Pierre Justin Ouvrié בהן מצויר ארמון שנוסד. שני המזנונים, שני השולחנות והריצוף הם מקוריים מתקופת הרנסאנס. מהמאה ה-18 ועד למאה ה-19, נהגו לקרוא לפרוזדור של הקומה השנייה בורבון וונדום (Bourbon Vendôme).

VESTIBULE DU SECOND ÉTAGE האולם של הקומה השנייה

הגן של דיאן דה פואטייה

המרפסות המורמות המגנות על הגן מהצפות של נהר השר מקושטות באגנים, ובהן ניתן לגלות שיחים, עצי טקסוס, טול, תאשור, ולורסטינוס שיוצרים שטיחי צבעים מרהיבים על המשטחים בגנים. יותר ממאה שיחי היביסקוס המטפסים על מוטות פורחים שם בקיץ. בין השיחים הללו, ערוגות הפרחים מדגישות את התכנון הגיאומטרי הקפדני של גן זה. בסתיו, פרחי אמנון ותמר מפנים את מקומם לחרציות, שפורחות במשך כל החורף. באביב, פרחי הפטוניה, טבק, דליות גמדיות, לואיזה או בגוניות נשתלים וממתינים עד הסתיו הבא.

מסביב לגן, שיחי ורדים מטפסים מסוג אייסברג מכסים את הקירות התומכים במרפסות.

מבנה שטח זה (12000 מ"ר) לא השתנה מיום יצירתו על ידי דיאן דה פואטייה, אך העיצוב העכשווי שלו הוא של אשיל דושן (Achille Duchêne, 1866-1947) גן זה הוזמן על ידי ביתן ההנהלה (la Chancellerie) של הארמון ששימש כביתו של רב המשרתים של קתרין דה מדיציס. גבולות הגן מסומנים על ידי שתי שדרות אנכיות ושתי שדרות אלכסוניות שיוצרות כך שמונה משולשי דשא גדולים, מעוטרים במערבולות עדינות של פרחי סנטולינה. בעיצובו החדש הוחזרה למרכזו המזרקה המקורית, כמו בימיה של דיאן דה פואטייה.

הגן של קתרין דה מדיציס

בגבול המזרחי של הגן, צלע גבעה מעל החפירים בהם מפוזרים שיחי ורדים מסוג "Clair-Matin". שיחי ורדים מטפסים על מוטות וחגורות לבנדר, גזומים נמוך ומעוגלים, יוצרים מסלול הרמוני. הנוף שנפתח לכיוון צפון על הגן הירוק וה- Orangerie (פרדס החורף) הוא יצירתו של ברנאר פאליסי.

גן זה הנו "אינטימי" יותר (5500 מ"ר), הוא הגן של המלכה קתרין דה מדיציס, והוא ההתגלמות של העידון וטוב הטעם הנעלים ביותר. השבילים מובילים למים ולפארק, וניבט מהם נוף מרהיב על צידו המערבי של הארמון. תכנון הגן מבוסס על חמישה משטחי דשא, המקובצים סביב ברכת נוי עגולה אלגנטית משובצים בעצים בצורת כדור.

המבוך

במבוך האיטלקי, שהוקם במדשאה של הפארק ששטחה 70 הקטר, על פי משאלתה של קתרין דה מדיצ'יס, נטועים 2000 עצי טקסוס על פני יותר מהקטר אחד. במרכז שוכן ביתן מוגבה ממנו ניתן להשקיף על כל האזור. מבנה קטן זה מצופה בנצרים חיים. על פסגת גזע עץ ארז, ניצב לו פסלה של וונוס, כנימפה הנושאת את הילד בקוס. קורת עץ מנוקדת באגרטלים בהם נטועים עצי תאשור וקיסוס מקיפה את כל המבוך, וניתן להשקיף ממנו לכיוון מזרח, על פסלי הגבס המונומנטליים של ז'אן גוז'ון. פסלי הגבס, שנקראים קריאטידים, מציגים את פאלאס וסילב, והאטלנטיים, הרקול ואפולו, שבעבר קישטו את חזית הארמון, ולאחר מכן קובצו יחד באזור שמאחורי המבוך.

הגן הירוק

הגן הירוק תוכנן על ידי לורד סיימור בשנת 1825 עבור הרוזנת מוויילנב, בעלת הארמון בתקופה זו, ובוטנאית ידועה, שחפצה בפארק בסגנון אנגלי. הגן הירוק נמצא מול הצד הצפוני של הגן של קתרין.

אוסף עצים יוצא דופן מטיל את צילו על מדשאה סגורה זו. מערך מיוחד זה של פריטים יוצאי דופן בעלי הענפים העתיקים מורכב משלושה עצי שקמה, שלושה אלונים כחולים, אשוח ספרדי, קטאלפה, עץ ערמונים, שני עצי אשוח מסוג דוגלאס, שני עצי סקויה, ארבה שחורה, אגוז שחור ואלון ירוק.

מהחממה, שהוקמה במאות ה-18 וה-19, המראה דרך הגן הירוק מאפשר לגלות את הארמון מהפרופיל שלו. במאה ה-16, קתרין דה מדיצ'יס בחרה את המקום הזה כדי לשים בו את הביבר וכלובי הציפורים שלה.

חווה מהמאה ה-16

בחווה, אנסמבל חקלאי יפהפה מהמאה ה-17, נמצאות האורות של קתדרין דה מדיצ'יס, ולידן גן הירק. במרכז הבניין שוכנת סדנת הפרחים שם עובדים כל השנה שני מומחים לסידורי פרחים. בכל יום מקשטים את כל חדרי הארמון בפרחים, מה שמהווה חלק בלתי נפרד מהקסם של ארמון שונסו. סידורי הפרחים הטריים בכל חדר, והאש הדולקת באח בחורף, מבטאים את החשיבות שנותנים בארמון לקבלת פני המבקרים כאילו הם אורחים.

גלריית הכרכרות

גלריית הכרכרות, שנמצאת באורווה הגדולה של החווה מהמאה ה-16 היא אוסף נדיר של עגלות סוסים של אצילים ושל בני הכפר. בין העגלות ניתן למצוא כרכרות צרפתיות טיפוסיות, כמו "le Break" ו- "le Tonneau", או ממקור אנגלי כמו "le Tilbury" הן מהוות חלק מאוצרות המורשת שחשוב לנו לשמר. בין אם מדובר במרכבה של אדון נכבד, או בכרכרה כפרית, השימוש בהם נעשה בעיקר במאה ה-19, ובכפרים המרוחקים יש המשתמשים בהן עד היום...

החממה - בית התה

ה-Orangerie נמצאת מול הגן הירוק ומיועדת במקור לשמש כחממה לעצי התפוז והלימון במהלך החורף, וכיום היא משמשת כמסעדה גסטרונומית. בנישואיה להנרי השני, קתרין דה מדיציס העשירה מאד את הגסטרונומיה הצרפתית ויצרה שילוב של המטבח האיטלקי והצרפתי. במאה ה-18, מאדאם דופאן, בעלת הבית המבריקה של שזנסו, קבלה השראה מעקרונותיו של ז'אן-ז'אק רוסו שהדגיש, הרבה לפני המגמה האופנתית של זמננו, את החשיבות של צריכת מוצרים מקומיים על פי קצב העונות. אמנות האירוח, המטבח הגדול והעידון, מאז החגיגות המפוארות בתקופת הרנסאנס, הפכו למסורת בארמון שזנסו.

המסעדה הגסטרונומית L'Orangerie ממשיכה את מסורת האירוח יוצא הדופן והשף החדש שלה, שהגיע השנה, למד אצל ג'ורג' בלאן וברנאר לואזו.

מאז המאה ה-16, הכרמים המשתרעים מסביב לפארק משמשים לייצור יין איכותי, מפורסם גם בימינו. ביקב היינות ההיסטורי של ה-Dômes של הארמון ניתן לטעום את היינות המקומיים, שזכו לתווית AOC (יין ממקור מבוקר) "Touraine-Chenonceaux".

גן הירק והפרחים

גן הירק פתוח לסיורי מבקרים, ומזמין לטיול חלומי. הגן מסודר ב-12 ריבועים שסביבם עצי תפוח וורדים מטפסים מסוג Queen Elisabeth, ושטחו יותר מהקטר. כעשרה גנים מגדלים שם כמאה זני פרחים לחיתוך, לצורך קישוט הארמון בפרחים, ויותר מ-400 שיחי ורדים ושושנים. המבקרים יכולים לגלות כאן סוגים רבים של ירקות וצמחים. וכן גם פרחים מפתיעים כמו פרחי פוליאנטס הפקעות ואגפנתוס. בשתי חממות עתיקות מגדלים פקעות יקינתון, אמריליס, נרקיסים, צבעונים ושותלים שם שתילים. הציפורים ובעלי החיים השוכנים בפארק אוהבים את קרבת החמורים לארמון.

המסעדה ובית התה של הארמון פתוחים מאמצע חודש מרץ ועד לאמצע נובמבר. יש לשלם דמי כניסה כדי להגיע למסעדות.

- 1 כרטיסים/ חנות
- 2 המבך
- 3 קריאטידים
- 4 ביתן החננלה (Chancellere)
- 5 הגן של ד"אן
- 6 הארמון

- 7 הגן של קתרין
- 8 מסעדה בשירות עצמי
- 9 גלריית הכיפות
- 10 יקב הכיפות
- 11 מסעדה גסטרונומית - הגן הירוק
- 12 גלריית הכרכרות

- 13 חווה מהמאה ה-16
- 14 גן הירק והפרחים - הגן המוסיקלי
- 15 פארק החמורים
- 16 אזורי הפיקניק
- 17 אזורי הפיקניק (מוגנים מהגשם)
- 18 מסעדת קרפים

- חנייה חנים
- שירותים חנים
- שמירת תפוצים חנים

נהר השר